

Gabriel Julià Adrover

La volior vilatana

*Accèssit de Narració Curta
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2005

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC2005-N-A-0202-0169

© del text: Gabriel Julià Adrover

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Gabriel Julià Adrover

La volior vilatana

*Accèssit de Narració Curta
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2005

La narració *La volior vilatana*, de Gabriel Julià Obrador, fou guardonada amb un Accèssit al XXIX Concurs de Narració Curta del Certamen Literari de Castellitx 2005. En foren jurats, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

La volior vilatana

—ENTREGUEU, SI US PLAU, LES vostres redaccions.

Un rere l'altre deixaren el treball sobre la taula del professor. Amb certa displicència s'aixecaven, donaven unes passes i deixaven els fulls sobre la taula. Alguns aprofitaven la rapidesa del company de taula,

—Tu, porta-hi el meu.

Algun s'acunçava en què quedessin ben apilats. Deixava el seu a sobre, els collia tots, els sacsava, els recolzava sobre la taula d'un cap, els pegava uns copets i tots quedaven ben quadrats. El darrer, en posar-hi el seu, procurà que tots s'avinguessin bé i formessin una pila ben amuntegada. El professor els havia advertit manta vegades.

—Siau ordenats. No tireu el treball aquí sobre, de qualsevol manera. Deixar-lo de qualsevol manera o ben apilat, és el mateix treball. L'ordre indica reflexió, domini dels nostres actes.

El professor agafà el munt de fulls, els contà, vint-i-cinc. «Excel·lent», rumià. Aquell dia tots havien presentat el treball. Quasi sempre algun fallava. Excuses infantívoles. «Si no hi havia pensat, se m'ha oblidat a casa, podré portar-lo demà?; vaig haver d'anar a una onomàstica...» Aquell dia tots havien complit.

El professor, sense desfer la pila, havia comptat els treballs, dos o tres fulls cada un, dintre unes tapes de plàstic. Volia que els alumnes sabessin presentar un treball segons uns principis. Ordenar els folis, una pauta de comportament, títol, nom, data; tot escrit a mà. «Calia —deia—

saber manejar la mà. L'ordinador, fabulós. Però no podem perdre el domini de l'escriptura manual. L'escriptura és un invent de l'home. Un progrés en què ens separem de les bèsties. Les noves tecnologies poden substituir l'home. Però aquest sempre serà al damunt. L'home és el creador de la màquina».

Els alumnes coneixien bé les dèries del seu professor. Escoltaven aquestes paraules que un pic i un altre repetia quan veia desordre o quan els alumnes abusaven, deia ell, de l'ordinador o de calculadores per a l'aprenentatge. «Hem d'activar la memòria, hem de practicar amb la mà, hem de fer treballar les nostres facultats».

—Miquel, la redacció d'ahir?

El professor s'havia posat a corregir els treballs dels alumnes. Havien de contar un fet real o imaginari en què ells fossin els narradors en primera persona. El professor corregia les errades ortogràfiques. Es fixava en el desenvolupament i ordenació de les idees ... N'havia corregit uns quants i se'n trobà un completament en blanc. No hi havia ni el nom. Contà de bell nou les redaccions. Sí, vint-i-cinc amb aquella; però era en blanc. Recordà que tots els alumnes hi eren. Una altra volta contà les redaccions, ara acarant-les amb el llistat d'alumnes. «El Miquel...!» Tots havien entregat la redacció. El Miquel, forçosament, havia d'esser el que havia entregat la redacció en blanc. Això sí, enmig d'unes tapes de plàstic; dintre, tres fulls ben grapats. Però ni un signe. Blanc, el blanc del paper i res més. El professor, que ja feia anys que navegava —així en deia del seu ofici— dins el món de l'ensenyament, amb la mitja rialla a la boca, sovint, exclamava, «aquests noies i nois sempre et sorprenen». Però aquell dia la sorpresa era grossa. La presentació de tres fulls, amb les tapes corresponents, ben grapats, sense ni un mot de lletra, això no podia ser una errada, «aquí hi ha una entremaliadura, una burla. El Miquel no sembla capaç de fer això. És seriós, sempre presenta els treballs acurats. No és un noi de la broma. Què hauria intentat demostrar? Incomprensible! A més, s'hauria, aquest cop, passat».

El professor seguia corregint i, separat dels altres, a la seva esquerra, deixà aquells fulls en blanc. Li costava concentrar-se en el treball. Aquells fulls, com si s'haguessin ficat dins el cap, revoltillant, anaven caient sense mai arribar al terra.

—Miquel, la redacció d'ahir?

El professor tenia els treballs apilats i corregits sobre la taula. Havia passat llista. Tots hi eren. Un cop tots seien i esperaven els treballs, «avui es respira un silenci especial», pensà el professor. «Serà que tots n'estan assabentats d'aquesta malifeta?» No volia pensar en una confabulació. Però amb la força i la rapidesa del llamp, passà pel seu cervell aquesta idea. «La confabulació». «No, els nois i les noies d'ara no són capaços de fer-me una cosa així, i riure-se'n, de la gràcia, tots plegats». Però el dubte naixia un pic i un altre dintre seu.

—Miquel, la redacció d'ahir?

—La hi vaig entregar, senyor professor.

—Doncs, vine a buscar-la.

El Miquel s'aixecà, anà cap a la taula.

—Treu-la'n tu mateix, d'entre les altres.

El professor havia col·locat aquells fulls en tercer lloc. El Miquel agafà la primera, la segona, «aquesta és».

—Ah sí? Doncs, ens la pots llegir. Gira't cara als companys i llegeix-la en veu alta.

Sovint, ara un, ara un altre, els feia llegir les redaccions. La lectura, deia el professor, en veu alta és necessària i els raonava una sèrie d'arguments, «si veu alta i clara, entonació, unió dels sintagmes... llegim per als altres, és comunicació oral». Doncs, no estranyà que el professor fes llegir la redacció al Miquel.

La volior vilatana

—Miquel, avui tenim «Sessió Plenària».

El pare volia que l'acompanyés a la Casa de la Vila els dies que la Corporació municipal es reunia si considerava que els temes eren d'interès per a tots els ciutadans. Era a les set de la tarda. L'hora que a mi m'agradava de comunicar-me a Internet, xatejar amb amics. Però el pare és el pare! Aquesta era la tercera vegada que l'acompanyava.

El professor escoltava atentament. Els ulls se li obrien més amb cada paraula que el bergant llegia, «aparentava que llegia», rumiava el professor. «Si al paper no hi ha res escrit! És un paper completament en blanc! Aquest noi em vol prendre el pèl», va dir amb un moviment de llavis, sense que se n'arribés a oir la veu.

...La veritat, que no en tenia gaire ganes. El darrer plenari l'havia trobat bastant avorrit. Uns deien sí, altres no. Fins i tot s'escridassaven. I el batle va advertir al públic que no podien fer mamballetes ni podien cridar, que del contrari manaria desallotjar la sala.

«Serà possible? Aquest noi pareix que llegeix de bon de veres. Vaja amb quin aplom ho fa! Si el paper és completament en blanc! No, i mou els ulls com si seguís la línia de paraules!»

...La sala de sessions era bastant plena de públic. Nosaltres ens vam asseure en un dels bancs de més endarrere, que hi havia per al públic. Els regidors entraven i, pel mig del passadís, saludant a dreta i esquerra, anaven a ocupar el seu seient. Entrà el batle i, ja en el seu seient, digué: «Comença la sessió». I féu la presentació. «El primer punt i únic, el senyor regidor d'hisenda farà la proposta del pressupost pel proper exercici». El regidor d'hisenda tenia al davant un munt de fulls. En començà la lectura. Tot eren xifres. Si tants d'euros per aquí, si tants d'euros per allà, si assistència social, si esports, si manteniment de camins... Jo em perdia enmig de tants de números. Aquells vint i escaig de regidors presidits pel senyor batle escoltaven aquelles quantitats que el regidor d'hisenda anava repartint ja no sé per a qui. M'havia perdut.

—Serà possible! Vaja enganyifa que em fa aquest noi.

...Els mirava i en veia fa cara, de cada un d'aquells regidors, encara que d'alguns només mitja. Però sí, en veia bé la cara que posaven; uns, d'afirmació, d'altres negaven amb el cap; n'hi havia que arrufaven el nas, d'altres que semblava que bufessin. Eren divertides aquelles cares. Ara estava content que el pare m'hagués obligat de venir a fa sessió plenària.

—Para!

El professor no volia seguir més la broma. Es tractava de posar en ridícul el noi. Se li acabava d'ocórrer.

—Joan, vine i en seguiràs la lectura, de... *La volior vilatana*, —digué amb un to desganat on hi volia posar ironia que no n'hi sortí.

El Joan s'aixecà, avançà vora la taula del professor. El Miquel li posà, a les mans, els fulls, li assenyalà el punt, allà on ell havia deixat la lectura.

—Segueixo, professor?

...Vaig fixar-me amb la cara del senyor batle. Tenia el cap un poc inclinat cap al davant i la mirada com a perduda cap al públic que ens ho

miràvem. Fou en aquest moment que vaig notar com el nas se li transformava en bec, en un enorme bec, groc; el cos se li omplia de plomes negres i blanques; del seient, com si una molla l'escopís, saltà a sobre la taula. Donà mitja volta i, balancejant la còrpora, dreçà la cua, com si volgués salutar, parsimoniosament la baixà; d'un salt, es posà sobre el respatller de la cadira, girant-se de bell nou cap al públic. «Si era un calau! Què divertit!», vaig dir-me, a mi mateix. Se m'escapaven les rialles que vaig dissimular amb la mà al davant de la boca. Aquell ocellot sobre el respatller movent el bec amunt i avall, amb aquella mena de capellet de soldadet coronant el grandió bec. I ara eren els regidors que feien el salt sobre la taula. I, després d'esplugar-se sobre la taula, cap al respatller del seu seient. Ara un tucan, ara cotorres, lloros. Vint i escaig d'aus del tròpic. Un lloro gris, amb una cua vermella, brillant, seguia donant xifres, euros per aquí i més euros, amb una veu rauca que semblava que li sortia pel nas.

El professor, seguint la lectura, se n'havia oblidat de la malifeta. Però s'hi tornà amb doble escalfament de les temples, «serà possible que aquells dos alumnes estiguin pinxejats? És molta casualitat... He dit Joan com hagués pogut dir Maria, Josep, Magdalena...» I el Joan seguia la lectura.

...Veia i no m'ho creia. Un esbart d'aus envoltant una taula. Això sí, uns ulls molt oberts, mirant un punt perdut enlaire. Només, al primer respatller de l'esquerra, una òliba movia el cap a dreta i esquerra, amb uns ulls foscos enmig d'un plomatge blanc i un mantell groguenc. L'enorme bec del calau semblava la batuta d'un director d'orquestra que dirigia aquell solo del lloro gris, mentre la resta d'ocells guardava silenci. Segurament reia perquè el pare em mirà, alhora que em donava una lleu colzada. La vista se'ns creuà. Sobre la seva ullada severa vaig entendre el que volia dir. Però jo seguia veient tot aquell mostrari d'aus exòtiques. Uns arronsaven les espatlles, d'altres, ensopits, corrien les parpelles com qui busca la foscor; l'òliba, amb el cap moix, com si fos atacada pel singlot, mostrava un cert desconcert, hom no sabia el perquè.

«No és possible», discorria el professor. Va dir a la Maria que seguís la lectura. I la Maria anà vora la taula del professor i seguí la lectura en el punt on li assenyalà el Joan.

...El lloro seguia girant fulls, números i més números, diners per aquí

diners per allà. I acabà amb aquestes paraules: «Creiem que aquests són els millors pressupostos que mai ha tingut la nostra Vila i que farem un pas molt important per al progrés de la nostra ciutadania».

El batle, aquell desgairat calau, obrint i tancant l'enorme bec, pegà uns quants esclafits secs que retronaren per tota la sala. I una lleu remor de xiuxiueig sortí d'aquella bancalada d'ocells vestits de colors cridaners.

—S'obre el torn de preguntes, aportacions, rèpliques... Primer regidor de l'oposició.

Era un lloro verd, amb una cua vermella, llarga. Féu unes passes cap a la dreta i altres tantes cap a l'esquerra. Els moviments que havia fet amb les cames ara els repetia amb el cap, com si volgués picar el terra. I, amb posat seriós, començà el seu cucleig. Una veu fosca, que mig li sortia pel nas, era l'única cosa que vaig capir. Una cotorra va fer uns quants crits que hom no sabia si era aprovació o rebuig. L'òliba va fer esbufecs i el batle, aquell enorme calau, obrint i tancant el deforme bec, féu un soroll sec que ressonà per tota la sala. I una lleu remor de xiuxiueig sortí d'aquella bancalada d'ocells exòtics.

—Votem els pressupostos per aquest proper any—. Era el calau amb una veu profunda, de baix d'òpera, encara que xerricant una mica.

—Som vint-i-tres. Vots a favor? —I comptà les mans alçades.

—Disset. Senyor secretari, són disset?

Un periquito, allà a la vora del senyor batle, confirmà la xifra.

—Quants negatius? Sis?, dic bé, senyor secretari?

—Doncs, els pressupostos aprovats per majoria.

El pare i jo sortirem de la sala de plenaris. En el llindar de la porta, vaig girar-me al darrere... I allà, al fons, en aquella gran taula en forma de ferradura, encara hi eren, ara esplugant-se, picotejant-se entre si, aquella ocellada.

I el pare, «aquest regidor d'hisenda, talment un lloro que repeteix la lliçó ben apresada. La volior vilatana! Uns mal volen, d'altres desafinen. Això sí, tots vesteixen bé».

—Què vols dir, pare?

—Ara recordava una rondalla de ma infància. El mestre, sovint, ens en contava. I aquesta n'era una, La volior vilatana.

I ambdós vam riure.

«La broma ha arribat massa lluny», ruminava el professor. «Però, no és una broma, si, efectivament, allò era escrit i som jo que no ho veig». Els alumnes esperaven que digués alguna cosa. Però no va dir res. Va retornar els treballs. I de bell nou, en el seu seient, "mireu les correccions ortogràfiques que us he fet; llegiu el comentari que us faig sobre l'expressió...» I deixà la paraula enlaire com si volgués seguir. Però, no. Callà. Girà la vista cap al sostre, mirant cap a un punt indefinit, com a perdut. Així ho comentà un alumne al seu veí de taula. «Quina cara més estranya que posa el professor avui! Va fuit!»

«Una malifeta d'aquests tres alumnes? És impossible que estassin d'acord, que s'haguessin après el text de memòria». Ell n'havia escollit dos entre vint-i-quatre. Hagués pogut escollir-ne uns altres dos. «Una mena de complot —això, complot— és impossible. Un broma d'aquesta mena suposa un esforç mental per a aquest grup de ganàpies. Casualitat? Que aquests tres estaven d'acord, s'havien après el text de memòria? No, la casualitat no arriba tan lluny».

El professor girà els ulls cap als alumnes i veié que tots el miraven, com a sorpresos. Notà que una mitja rialla se li dibuixava a la cara.

—Feia un recital memorístic —s'excusà. Se n'adonà que havia dit a mitja veu aquells darrers pensaments. Ho havia dit molt ràpidament. «No hauran entès res». Els alumnes s'aixecaven, recollien... Mirà el rellotge, havia passat l'hora. Era un alleujament. Però el dubtes, la sorpresa... quedaven dins ell. «Això de convertir persones en animals dins la literatura, la pintura, normal. Un recurs que sovinteja. Ara... Sí..., aquell sultà a qui uns sastres li feren creure que tenien una tela magnífica, que qui no la veia era perquè era fill bastard; que ell, com que no veia la tela, no volia confessar-ho per no ser menystingut. Un no-ningú fou qui va dir, i que tothom el sentís, que el sultà anava nuu. Però els nois m'han venut la tela, la contarella és veritat, no era un engany. Jo no veig la tela. Ells, sí. Com s'ho han fet aquests galifardeus? Sóc, sóc un fill de la gran...»

L'aigua li regalimava per tot el cos. «Un plaer a primera hora i així comencem bé el dia», es deia a si mateix, i l'aigua li banyava amb força els llavis que mig obria sota aquell doll fresquívol. Tenia la cara girada cap a aquella espiga d'on brollava, generosa, l'aigua que li embolcallava tot el

cos. Era la primera quinzena de juny. Els dies eren calorosos i les nits havien perdut la frescor de la primavera. «L'efecte hivernacle que ens davanteja l'estiu». La dutxa matinal, el frugal desdijuni, el cotxe, l'institut, les classes, correccions de treballs i aquells ganàpies... «Sembla com si mai te'n sortissis de la infància. L'eterna joventut! O més bé jo que envellesc?» I l'aigua li entrava per la comissura dels llavis. Era la primera rialla del dia.

—Calleu... asseieu-vos.

Cada so de les dues paraules es perdia entre la xiscladissa d'aquells bergants.

—Entregueu, si us plau, les vostres redaccions.

—Miquel, i avui...?

—Hi havia plenari a l'Ajuntament. El pare va voler que hi anés amb ell.

—I de què va anar la cosa.

—No ho sé. Em vaig adormir.

I tota la classe va riure.

